

NOVI SUSTAV PRAVNIH LIJEKOVA U OVRŠNOM (IZVRŠNOM) ZAKONU R. HRVATSKE

REZIME: U radu autor obrađuje novi sistem pravnih lekova u hrvatskom građanskom ovršnom (izvršnom) postupku. Posle uvodnih napomena, obrađuje pravni lekovi protiv odluke javnog ovršitelja (izvršitelja), u okviru čega se posebna pažnja posvećuje: a) žalbi protiv ovršnog naloga, b) žalbi nakon proteka roka, c) odgovor na žalbu, d) odlukama suda o žalbi i e) nepravilnostima u provođenju ovrhe (izvršenja). Nakon toga obrađuju se pravni lekovi protiv odluke javnog beležnika, a u okviru te celine: a) žalba protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave i b) žalba protiv rješenja o ovrsi u delu u kojem se ovršeniku nalaže da namiri tražbinu. Posebna pažnja se posvećuje ovrhi (izvršenju) pred sudom i prigovoru treće osobe, da bi se određena pažnja posvetila i pitanju odgode ovrhe (izvršenja).¹

I. Uvod

Novi sustav ovrhe u Republici Hrvatskoj regulirati će novi Ovršni zakon² kao i Zakon o javnim ovršiteljima³ koji je potpuna novina u pravnom sustavu Republike Hrvatske.

Kako se u najopćenitijem smislu, bez ambicije ulaziti u detalje, postupak ovrhe kao prisilnog ostvarivanja tražbina ovrhovoditelja transferira iz nadležnosti

* Sudac Vrhovnog suda Republike Hrvatske

¹ Hrvatski sabor je na sednici od 23.11.2010. godine doneo novi Ovršni zakon (Narodne novine, br. 139/10). Članom 339. ovog zakona uređen je prestanak važenja odredbi Ovršnog zakona iz 1996. godine (Narodne novine, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 197/03, 151/04, 88/05, 121/05, i 67/08), a članom 340. stupanje na snagu novog zakona.

² dalje- OZ/10

³ dalje- ZJO

sudova u nadležnost javnih ovršitelja i javnih bilježnika tako je i sustav pravnih lijekova doživio brojne izmjene koje su prilagođene s jedne strane tijelima koja provode ovrhu i koje OZ/10 naziva **ovršnim tijelima** i odlukama koje ta tijela donose u ovršnom postupku.

Tako već u članku 2. OZ-a/10 pod ovršnim tijelima podrazumijevaju se:

- javni ovršitelj,
- javni bilježnik,
- sud

koji postupaju po odredbama OZ-a/10 u postupku ovrhe.

Ta ovršna tijela donose i odluke, s time da javni ovršitelj donosi ovršni nalog kojim javni ovršitelj u cijelosti ili djelomično prihvaća prijedlog za provedbu ovrhe, a sud i javni bilježnik donose rješenja o ovrsi kojima u cijelosti ili djelomice prihvaćaju prijedlog za ovrhu⁴.

Pravno sredstvo protiv odluke donesene u ovršnom postupku ne ovisi samo o tome je li ovrha određena na temelju ovršne ili vjerodostojne isprave već ili o tome koje je ovršno tijelo nadležno tj. koje je ovršno tijelo donijelo odluku protiv koje nezadovoljna stranka izjavljuje pravni lijek.

Naime pravni lijek je u širem smislu podnesak stranke koja nije zadovoljna odlukom nadležnog tijela i koja u tom podnesku izražava svoj stav o odluci koju pobija tražeći od nadležnog tijela da svojom odlukom ispravi nezakonitosti koje je prema stavu nezadovoljne stranke počinilo tijelo prvog stupnja.

U ovršnom postupku pravo na pravni lijek imaju stranke (ovrhovoditelj i ovršenik) te sudionik u postupku kojeg OZ/10⁵ definira kao osobu koja u postupku ovrhe ili osiguranja nije stranka ali u postupku sudjeluje zbog toga što se u njemu odlučuje o nekom njegovom pravu ili zbog toga što ima pravni interes.

Žalba je pravni lijek u ovršnom postupku prema OZ/10⁶. Žalba se izjavljuje protiv:

1. ovršnog naloga,
2. rješenja o ovrsi,
3. ostalih rješenja donesenih u prvostupanjskom ovršnom postupku osim kada OZ-om nije drugačije određeno.

Pravni lijekovi bez obzira koji se pravni lijek podnosi u pravilu nije suspenzivan jer ne odlaže provedbu ovrhe osim ako Zakonom nije drugačije određeno.

Žalba je redovni pravni lijek, dok **izvanredni pravni lijekovi** (revizija i ponavljanje postupka) **nisu dopušteni**⁷ što znači da nije niti dopuštena izvanredna revizija sukladno odredbi čl. 382. st. 2. Zakona o parničnom postupku.

⁴ Članak 2. st. 1. točke 9. i 10. OZ/10- u nastavku kada se navode odgovarajući članci OZ/10 navest će se samo broj članka i odgovarajući stavak.

⁵ Članak 2. st. 1. t. 7.

⁶ Članak 10.

⁷ Članak 11. st. 2.

Povrat u prijašnje stanje ograničeno je dopušten i to samo zbog jedne jedine određene propuštene procesne radnje i to ako je stranka propustila rok za izjavljivanje pravnog lijeka⁸.

Iz ostalih razloga prijedlog za povrat u prijašnje stanje nije procesno dopušten pa će ga valjati u takvom slučaju kao nedopušten odbaciti.

II. Pravni lijekovi protiv odluke javnog ovršitelja

1. Odluke javnog ovršitelja

Javni ovršitelj provodi ovrhu koju pokreće ovrhovoditelj prijedlogom za provedbu ovrhe⁹, a na temelju ovršne isprave.

Javni ovršitelj prije svega provodi ovrhu tako da odlučuje o prijedlogu za provedbu ovrhe radi ostvarivanja ovrhovoditeljeve tražbine pod uvjetom da se tražbina temelji na ovršnoj ispravi, a samo iznimno za ovrhu na temelju ovršne isprave biti će nadležan sud samo ako je to izričito zakonom određeno¹⁰.

Mjesna nadležnost javnog ovršitelja determinirana je prebivalištem ili boravištem te sjedištem ovršenika (opća mjesna nadležnost) i to tako da se prijedlog radi provedbe ovrhe može podnijeti bilo kojem javnom ovršitelju koji ima službeno sjedište na području jedine lokalne (područne) samouprave sukladno općemjesnoj nadležnosti za ovršenika sukladno pravilima parničnog postupka.

Javni ovršitelj na temelju prijedloga za provedbu ovrhe donosi **ovršni nalog**¹¹.

U toj odluci javnog ovršitelja mora biti navedena:

- ovršna isprava na temelju koje se ovrha određuje,
- ovrhovoditelj i ovršenik,
- osobni identifikacijski broj stranaka¹²,
- tražbina koja se ostvaruje,
- sredstvo i predmet ovrhe.

Sredstvo i predmet ovrhe javni ovršitelj određuje po službenoj dužnosti neovisno o tome koje sredstvo i predmet ovrhe je ovrhovoditelj predložio s time da je pri tome javni ovršitelj ograničen općom odredbom čl. 4. OZ/10 koja nalaže da se prilikom ovrhe mora u svako doba voditi računa o dostojanstvu ovršenika kao i o načelu srazmjernosti tj. da se uvijek traži ono sredstvo i onaj predmet ovrhe

⁸ Članak 11. st. 2.

⁹ Članak 33. st. 1. i čl. 45.

¹⁰ Članak 33. st. 2.

¹¹ Članak 37. st. 1.

¹² Odredbom čl. 35. OZ/10 određeno je da će se nepotpun prijedlog za provedbu ovrhe odbaciti, no to se ne odnosi na izostanak OJIB-a jer je čl. 35. st. 5. OZ/10 propisano da ako se u prijedlogu za ovrhu ne navede OJIB da stranka umjesto toga može tražiti da ovršno tijelo pribavi OJIB po službenoj dužnosti .

koji je najmanje tegoban za ovršenika a koji istovremeno omogućuje ostvarivanje ovrhovoditeljeve tražbine.

Ovršni nalog ne mora biti obrazložen i može biti izdan na unaprijed propisanom obrascu, ali u svakom slučaju **mora imati uputu o pravnom lijeku**¹³.

Kada javni ovršitelj potpuno ili djelomice odbacuje ili odbija prijedlog za provedbu ovrhe ovrhovoditelja tada takva odluka mora biti obrazložena.

Prijedlog za provedbu ovrhe odbacuje se ili odbija **rješenjem**.¹⁴

2. Žalba protiv ovršnog naloga

Javni ovršitelj o prijedlogu za provedbu ovrhe odlučuje ovršnim nalogom.

Pravni lijek protiv ovršnog naloga kojeg donosi javni ovršitelj je **žalba** ¹⁵

Žalba se može podnijeti u roku od osam dana sukladno općoj odredbi sadržanoj u čl. 10. st. 3. OZ/10 prema kojoj se bilo koji pravni lijek protiv odluke donesene u prvostupanjskom postupku podnosi u istom roku od 8 dana. ¹⁶

Razlozi za žalbu kako je to vidljivo iz čl. 49. OZ/10 znatno su suženi u odnosu na dosadašnji Ovršni zakon.

Dok je Ovršnim zakonom¹⁷ u članku 46. bilo propisano da je pravni lijek protiv rješenja o ovrsi žalba a žalbeni razlozi su bili samo primjerice navedeni i bilo ih je 11. kojima razlozima treba pridodati i žalbeni razlog zbog povrede pravila o mjesnoj i stvarnoj nadležnosti te žalbu zbog odluke o trošku OZ/10 propisuje da je žalba dopuštena zbog:

- a. bitne povrede odredaba ovršnog postupka,
- b. pogrešne primjene materijalnog prava,
- c. zbog razloga zbog kojih se osporava postojanje ili ispunjenje ovrhovoditeljeve tražbine na temelju činjenice koja je nastala u vrijeme kad je ovršenik više nije mogao istaknuti u postupku iz kojeg potječe odluka, odnosno nakon zaključenja sudske ili upravne nagodbe ili sastavljanja, potvrđivanja ili ovjeravanja javnobilježničke isprave,
- d. iz razloga zbog kojih se osporava dopuštenost ovrhe.

Kako vidimo OZ/10 vrlo uopćeno govori o tome da će se žalba moći podnijeti zbog bitne povrede odredaba ovršnog postupka.

Zakonodavac ovakvom uopćenom odredbom želi izmijeniti stanje koje postoji do sada a kojem se najčešće prigovaralo da se ovršni postupak pretvara u novi parnični postupak i da je sustav pravnih lijekova i razloga za izjavljivanje

¹³ Članak 37. st. 4. i 5.

¹⁴ Članak 37. st. 6. – vidi čl. 9. st. 5. – ovršno tijelo u ovršnom postupku odlučuje ovršnim nalogom, rješenjem i zaključkom

¹⁵ Članak 49. st. 1.

¹⁶ Iznimka je rok od tri dana protiv rješenja o ovrsi na temelju mjenice ili čeka.

¹⁷ dalje OZ/08- (Narodne novine 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05, 67/08)

pravnih lijekova tako širok da se dovodi u pitanje učinkovitost i krajnja svrha ovršnog postupka.

Pitanje hoće li ovako općenita norma proizvesti željeni efekt.

Odgovor na ovo pitanje za sada nije moguće egzaktno dati jer se OZ/10 tek treba primijeniti ali se s sigurnošću može reći da će se željeni efekt polučiti jedino ako se sve pa i ta odredba bude tumačila sukladno temeljnoj svrsi i cilju Zakona.

Stoga će sudska praksa dati s vremenom odgovor koje to povrede postupanja imaju značaj bitne povrede odredaba ovršnog postupka.

U svakom slučaju svaka povreda ovršnog zakona neće po sebi značiti i da se radi o bitnoj povredi postupka. Upravo suprotno, kao valjan razlog koji će dovesti i do osnovanosti prigovora protiv ovršnog naloga biti će samo ona povreda ovršnog zakona koja je dovela do nezakonitosti odluke javnog ovršitelja – ovršnog naloga.

Drugim riječima raditi će se o takvoj povredi kada ovršno tijelo nije primijenio ili nije pravilno primijenio koju odredbu postupovnu određuje ovršnog zakona koja je dovela u konkretnom postupku do nezakonite i pravilne odluke.

Dakle ne radi se o apsolutno bitnoj povredi postupka koja ako je počinjena za nju vrijedi neoboriva presumpcija nezakonitosti odluke već će trebati u svakom konkretnom postupku utvrditi je li povreda (koja se sastoji u neprimjenjivanju ili pogrešnom primjenjivanju) ovršnog zakona dovela do nezakonitosti odluke javnog ovršitelja.

To će primjerice svakako biti:

- ako je ovršni nalog donesen na temelju isprava koja nema svojstvo ovršne isprave,
- ako ovrhovoditelj nema stranačku sposobnost ili
- ako ovršna isprava nije bila opskrbljena klauzulom ovršnosti.

Da bitna povreda ovršnog postupka dobiva nešto relativniji značaj nego do sada kada se glede postojanja apsolutno bitne povrede odredba ovršnog postupka temeljem čl. 19. OZ-a ¹⁸primjenjivale odredbe Zakona o parničnom postupku ukazuje i odredba čl. 49. st. 2. OZ/10 prema kojoj se po službenoj dužnosti pazi jedino na okolnost je li ovrha određena na predmetu ovrhe na kojem nije dopušteno ovrhu odrediti a sukladno čl. 3. OZ/10. Prema toj odredbi predmet ovrhe ne mogu biti stvari i prava koja su međunarodnim ugovorom i zakonom izuzeti od ovrhe, kao i tražbine na osnovu poreza i drugih pristojbi.

Također predmet ovrhe ne mogu biti objekti i oprema namijenjeni obrani te sredstva, oprema i objekti namijenjeni radu državne uprave, jedinicama lokalne uprave i samouprave i radu pravosudnih tijela.

Kako se temeljem čl. 19. st. 1. OZ/10 pravila parničnog postupka primjenjuju na odgovarajući način i u ovršnom postupku to prije svega znači da se

¹⁸ U OZ/10 članak 19, ima isti sadržaj i nosi istu numeraciju

pravila parničnog postupka ne mogu primjenjivati drugačije ili u suprotnosti s provizijama iz OZ-a.

Stoga kada je izričito određeno da se ex offo pazi samo na povredu pravila iz članka 3. OZ/10 (nedopušteno sredstvo ili predmet ovrhe) to znači da nema mjesta primjeni članka 365. st. 2. ZPP-a koji određuje na koje povrede postupka žalbeni sud pazi po službenoj dužnosti bez obzira je li se stranka na te povrede pozvala ili ne.

U novom sustavu pravnih lijekova to sada neće biti moguće niti dopušteno.

Pogrešna primjena materijalnog prava postojati će uvijek kada se ovršno tijelo ne primjeni neku odredbu materijalnog prava ili tu odredbu pogrešno primjeni u postupku ovrhe.

Koje su to odredbe materijalnog prava.

To su prije svega one odredbe Ovršnog zakona čijom primjenom se među strankama stvaraju i materijalnopravni učinci.¹⁹

Druge povrede materijalnog prava slijede iz sadržaja čl. 19. st. 2. OZ/10. temeljem koje odredbe se na materijalnopravne pretpostavke i posljedice provedbe ovršnog postupka i postupka osiguranja na odgovarajući način primjenjuju odredbe zakona kojima se uređuju stvarna prava odnosno obvezni odnosi.

Dakle OZ/10 upućuje nas prije svega na Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima²⁰ ili na Zakon o obveznim odnosima²¹ ali možemo slobodno reći i na druge zakone kojima se uređuju materijalnopravni odnosi kao što su Obiteljski zakon²², Zakon o radu²³, Pomorski zakon²⁴ itd.

OZ/10 ne govori izričito pazi li se na povrede materijalnog prava u povodu pravnog lijeka po službenoj dužnosti ili samo ako na takvu povredu ukaže stanka.

Na ovu dilemu moguća su dva odgovora:

1. Ako se primjenjuje čl. 19. OZ/10 prema kojem se i u postupku ovrhe na odgovarajući način primjenjuju odredbe Zakona parničnom postupku, a temeljem čl. 365. st. 2. u drugom stupnju po službenoj dužnosti pazi se na pravilnu primjenu materijalnog prava to bi značilo da i postupku ovrhe povodom žalbe valja paziti na pravilnu primjenu materijalnog prava po službenoj dužnosti.
2. S druge strane kada OZ/10 u čl. 49. st. 2. određuje da se po službenoj dužnosti pazi samo na povredu čl. 3. OZ/10 to bi značilo da se o drugim povredama i razlozima zbog kojih se može izjaviti žalba protiv ovršnog

¹⁹ Npr. kada se zbog ovrhe na nekretnini providi upis zabilježbe ovrhe u zemljišnim knjigama koji ima i materijalnopravne učinke.

²⁰ Narodne novine br. 91/96, 68/98, 137/99- odluka Ustavnog suda U-I-58/97, 22/00- odluka Ustavnog suda U-I- 1094/99, 73/00, 114/01- dalje ZVDSP

²¹ Narodne novine 35/05, 41708

²² Narodne novine 116/03, 17/04, 136/04 i 107/07-dalje ObZ

²³ Narodne novine 38/95, 54/95-isp. , 64/95-isp. , 17/01, 82/01 i 114/03- dalje ZR

²⁴ Narodne novine 181/04 i 76/07

naloga pazi samo u granicama postavljenog žalbenog prigovora i u granicama određeno navedenih razloga.

Iako smatramo da je solucija pod 2. ona koja je u skladu s svrhom i prirodom ovršnog postupka moramo izraziti bojazan da će praksa krenuti drugim smjerom, onako kako je to navedeno pod točkom 1.

Razlog za žalbu iz čl. 49. st. 1. t. 3²⁵. (zbog razloga zbog kojih se osporava postojanje ili ispunjenje ovrhovoditeljeve tražbine na temelju činjenice koja je nastala u vrijeme kad je ovršenik više nije mogao istaknuti u postupku iz kojeg potječe odluka, odnosno nakon zaključenja sudske ili upravne nagodbe ili sastavljanja, potvrđivanja ili ovjeravanja javnobilježničke isprave), predstavlja klasičan tzv. **opozicijski žalbeni prigovor** jer se tim prigovorom osporava dopustivost ovrhe zato što su nakon trenutka na koju se odnosi pravomoćnost ovršne isprave nastupile okolnosti koje su dovele do prestanka tražbine ili do nemogućnosti da se traži ovrha privremeno ili trajno.

Tako će se primjerice moći istaknuti u prigovoru da je obveza prestala novacijom (čl. 145. i 147. ZOO/05), nagodbom (čl. 150. ZOO/05), ispunjenjem (čl. 160. st. 1. ZOO/05),

prijebojem (čl. 195. ZOO/05), otpustom duga (čl. 203. ZOO/05), sjedinjenjem (čl. 207- ZOO/05) ili ako je ako trajno ili privremeno nemoguće ispuniti obvezu jer je ovrhovoditelj odobrio naknadni rok za ispunjenje te ako je primjerice došlo do zabrane ispunjenja ili pak moratorija na ispunjenje obveze dužnika.

U svakom slučaju razlog iz čl. 49. st. 1. t. 3. postojao bi ako bi nastupila zastara prisilnog ostvarivanja tražbine sukladno čl. 233. ZOO/05.

Posljednji razlog za žalbu protiv ovršnog naloga sadržan je u članku 49. st. 1. t. 4. OZ/10 i to ako se prigovorom osporava dopuštenost ovrhe.

U ovom slučaju radi se o tzv. **opugnacijskom prigovoru** koji će se moći s uspjehom istaknuti ako primjerice:

- ovršna isprava nije stekla svojstvo ovršnosti,
- ako su se stranke javnom ili javnoovjеровljenom ispravom sastavljenom nakon nastanka ovršne isprave sporazumjele da ovrhovoditelj neće moći na temelju ovršne isprave tražiti ovrhu (trajno ili privremeno)²⁶,
- ako je protekao rok u kojem se po zakonu može tražiti ovrha,
- ako je ovrha određena na predmetu na kojem je mogućnost ovrhe ograničena,
- ako ovrhovoditelj nije ovlašten tražiti ovrhu ili nije ovlašten ovrhu tražiti od ovršenika,
- ako nije ispunjen uvjet određen ovršnom ispravom.

Kada se ovršenik u svom pravnom lijeku poziva na postojanje razloga iz čl. 49. st. 1. t. 3. i. 4. OZ/10 (opozicijski i opugnacijski prigovori) dužan je u žalbi

²⁵ Gotovo identičan žalbenom razlogu iz čl. 46. st. 1. t. 9. OZ/08

²⁶ tzv. pactum de non exequendo

iznijeti sve činjenice i predložiti dokaze na kojima temelji svoj istaknuti žalbeni prigovor kao i priložiti isprave na koje se poziva.

Ako tako ne postupi žalba je procesno nedopušten i sud prvog stupnja će prigovor odbaciti, bez pozivanja ovršenika da prigovor dopuni ili ispravi.

Rješenje iz čl. 51. OZ/10 osim što definira kada se žalba podnesena iz navedenih razloga smatra potpunom i koje su posljedice podnošenja nepotpunog prigovora jasno upućuje i na zaključak da na ove razloge sud prvog stupnja ne pazi po službenoj dužnosti.

3. Žalba nakon proteka roka

Žalbu nakon proteka roka od 8 dana po redovnom tijeku stvari valja odbaciti kao nepravovremenu.

Iznimno ako se radi o razlozima iz članka 49. st. 1. t. 3. i 4. (točka 3. : zbog razloga zbog kojih se osporava postojanje ili ispunjenje ovrhovoditeljeve tražbine na temelju činjenice koja je nastala u vrijeme kad je ovršenik više nije mogao istaknuti u postupku iz kojeg potječe odluka , odnosno nakon zaključenja sudske ili upravne nagodbe ili sastavljanja, potvrđivanja ili ovjeravanja javnobilježničke isprave, točka 4. : iz razloga kojim se osporava dopuštenost ovrhe) , ovršenik može podnijeti žalbu i nakon isteka roka pod uvjetom da te prigovore nije mogao istaknuti iz opravdanih razloga unutar roka za žalbu protiv ovršnog naloga²⁷.

Ako se ispuni ova pretpostavka žalba se može izjaviti sve dok ovršni postupak traje.

Članak 50. OZ/10 propisuje obvezu ovršenika da u žalbi protiv ovršnog naloga koju izjavljuje izvan roka iznese sve razloge koje može iznijeti u vrijeme njegova podnošenja.

Dakle kada ovršenik izjavljuje žalbu izvan roka biti će dužan:

- iznijeti sve razloge – argumente za svoju žalbu sukladno odredbi čl. 49. st. 1. t. 3. i 4.
- istovremeno iznijeti sve razloge koje može iznijeti u vrijeme izjavljivanja žalbe,
- iznijeti i razloge zbog čega ove žalbene prigovore opravdano nije bio u mogućnosti iznijeti unutar roka .

Ako tako ne postupi žalbu će sud odbaciti temeljem čl. 51. st. 2. OZ/10, ali također sud će odbaciti i naknadno podneseni prigovor koji se temelji na razlozima koje je ovršenik mogao istaknuti u prije podnesenom prigovoru .

To će reći da OZ/10 ne ograničava mogućnost iznošenja samo jedne žalbe protiv ovršnog naloga nakon proteka roka, ali izjavljivanje više uzastopnih žalbi biti će procesno dopušteno samo pod uvjetom da se sukcesivno za ovršenika po-

²⁷ Članak 50. st. 1.

javljuju razlozi koje nije mogao istaknuti već u prethodno izjavljenom prigovoru protiv ovršnog naloga.

Žalba nakon isteka roka nema suspenzivan značaj osim ako zakonom nije drugačije propisano.²⁸

4. Odgovor na žalbu

Žalba se naravno dostavlja javnom ovršitelju ali ne u svakom slučaju već samo onda ako se žalba izjavljuje iz navedenog opozicijskog ili opugnacijskog razloga (čl. 49. st. 1. t. 3. i 4.)

Ovrhovoditelj se može očitovati na žalbu u roku od 8 dana.

Nakon toga, ako je žalbu protiv ovršnog naloga uopće trebalo dostaviti na odgovor ili ako žalba nije dostavljena na odgovor, odmah po zaprimanju žalbe javni ovršitelj presliku spisa **dostavlja nadležnom općinskom ili trgovačkom sudu**²⁹ uz obavijest strankama da se daljnji postupak, ali samo povodom žalbe , nastavlja pred sudom.

Nadležan će biti onaj sud na području kojeg javni ovršitelj ima sjedište³⁰ bez obzira na pravila o općoj mjesnoj nadležnosti za ovršenika jer se ta pravila samo primjenjuju kada je sud stvarno nadležan za određivanje ili provedbu ovrhe.

Nadležni sud može radi provjere navoda iz žalbe , ali iznimno i samo ako za to postoji potreba, saslušati stranke i druge sudionike u postupku kao i provesti potrebe izviđače ili i bez održavanja ročišta donijeti rješenje o osnovanosti prigovora.

Ako ovršenik nije učinio vjerojatnim postojanje razloga zbog kojeg je izjavio žalbu niti ta vjerojatnost proizlazi iz činjenica i dokaza koje je u prigovoru iznio ovršenik sud će žalbu odbiti.

5. Odluke suda o žalbi³¹

O žalbi protiv ovršnog naloga odlučuje sud jer je stvarna nadležnost suda ustanovljena člankom 42. st. 4. kojom odredbom je propisano da su sudovi (općinski i trgovački) nadležni odlučivati o pravnim lijekovima protiv odluka donesenih pred javnim ovršiteljima.

Sud prvog stupnja povodom žalbe protiv ovršnog naloga može donijeti sljedeće odluke:

1. **prihvatiti žalbu** djelomice ili u potpunosti ako je podnesen iz razloga sadržanih u čl. 49. st. 1. t. 1. i. 2. (povrede pravila postupka, pogrešna primjena materijalnog prava) te slijedom toga

²⁸ Članak 50. st. 4.

²⁹ Vidjeti čl. 42.

³⁰ Članak 43. st. 3.

³¹ Članak 53.

- a. preinačiti ovršni nalog i prijedlog za provedbu ovrhe odbiti,
- b. ukinuti ovršni nalog i prijedlog za provedbu ovrhe odbaciti,
2. **odbiti žalbu** ako smatra da je neosnovan, je a podnesen je iz razloga iz čl. 49. st. 1. t. 1. i. 2. OZ/10,
3. **odbaciti žalbu** koji je podnesen iz razloga navedenih u čl. 49. st. 1. t. 3. i. 4. ili u čl. 50. OZ/10 ako prigovor nije potpun tj, ako nije podnesen kako to propisuje čl. 51. ili čl. 50. st. 3. OZ/10,
4. **prihvatiti žalbu** ako to stanje stvari s obzirom na navode prigovora dopušta te ukinuti provedene radnje i obustaviti ovrhu,
5. **obustaviti ovrhu** i ukinuti sve provedene radnje ako je prigovor podnesen iz razloga sadržanih u čl. 49. st. 1. t. 3. i. 4. (opozicijski i opugnacijski prigovor) pod uvjetom da je ovrhovoditelj u odgovoru na prigovor priznao postojanje u prigovoru istaknutih razloga³².

Po našem mišljenju navodi žalbe, činjenice koje ističe ovršenik i dokaze koje navodi, a da bi potkrijepio istaknute činjenice moraju biti takvi da iz tih činjenica i dokaza proizlazi osnovanost žalbe.

Naime, ako tako što nije navedeno trebalo bi temeljem čl. 51. i 50. OZ/10 odbaciti prigovor i prije nego što dostavi ovrhovoditelju na odgovor kako to slijedi iz čl. 51. st. 2. OZ/10 (sud će prigovor odbaciti bez pozivanja ovršenika na dopunu).

Razlozi za žalbu nisu konkretne činjenice već opće odrednice iz čl. 49. OZ/10 koje potkrepljenje tvrdnjama ili činjenicama. Stoga kada ovršenik podnese procesno inperfektni pravni lijek, a sud ga svojim propustom ne odbaci, već dostavi ovrhovoditelju na odgovor pa ovrhovoditelj prizna razlog iz čl. 49. t. 1. t. 3. i. 4. na koji se poziva ovršenik sud će morati obustaviti ovrhu i ukinuti provedene radnje jer je ovrhovoditelj na ovaj način disponirao svojim zahtjevom.

6. **prihvatiti žalbu, obustaviti ovrhu i ukinuti sve provedene radnje** ako se opravdanost prigovora dokazuje pravomoćnom presudom ili drugom javnom ispravom ili javnoovjerovljenom privatnom ispravom ili ako se prigovor temelji na općepoznatim činjenicama³³ ili se činjenice mogu utvrditi primjenom pravila o zakonskim predmjevama.
7. rješenjem uputiti ovršenika u da u roku od 15 dana pokrene parnicu od pravomoćnosti ovog rješenja radi proglašenja ovrhe nedopuštenom iz razloga zbog kojih je izjavio prigovor s time da se mora raditi o razlozima iz čl. 49. st. 1. t. 3. i. 4. OZ/10.

Takvo će rješenje sud donijeti ako:

- ovrhovoditelj se nije očitovao na navode prigovora u roku od 8 dana,
- ovrhovoditelj ospori postojanje razloga istaknutih u prigovoru.

³² Članak 54. st. 1.

³³ U članku 54. st. 3

Pokretanje parnice temeljem rješenja o upućivanju u parnicu radi proglašenja ovrhe nedopuštenom nema u pravilu suspenzivni karakter, osim ako zakonom nije drugačije određeno³⁴.

Ovršeniku koji uspje u sporu radi proglašenja ovrhe nedopuštenom, ali ipak dođe do provedbe ovrhe prije nego što je došlo do zaključenja glavne rasprave u toj parnici stoji na raspolaganju pravo preinačiti tužbeni zahtjev i tražiti povrat onog što je ovrhovoditelju uručeno u ovrsi i pravo na naknadu štete sukladno čl. 55. OZ/10.

6. Nepravilnosti u provedbi ovrhe

Ovršenik, ovrhovoditelj ili svaki drugi sudionik u postupku ovrhe ima na raspolaganju jedan pravni lijek *sui generis* koji stranci stoji na raspolaganju ako javni ovršitelj počinu bilo kakvu nepravilnost tijekom provedbe ovrhe³⁵.

Dakle radi se o pravnom sredstvu koje se može koristiti tek nakon što je javni ovršitelj izdao ovršni nalog i kada pristupa radnjama radi prisilnog ostvarivanja tražbine utvrđene ovršnom ispravom.

Pritužba se sastavlja u formi bilo kojeg drugog podneska. Kako to slijedi iz čl. 56. st. 3. OZ/10 stranka je u pritužbi dužna određeno navesti u čemu se nepravilnost radi i tražiti njeno otklanjanje.

Ovo stoga što je određeno čl. 56. st. 2. OZ/10 propisano da će sud zaključkom otkloniti nepravilne radnje javnog ovršitelja (a to može tek ako su nepravilnosti opisane podneskom) te da je odluku o podnesku kojim se traži otklanjanje nepravilnosti (a to može tek ako su nepravilnosti u podnesku opisane) sud je dužan donijeti u roku od tri radna dana od dana zaprimanja podneska.

Podnesak stranke nema suspenzivni karakter.

Iako čl. 56. o tome ništa ne govori smatramo da će sud zaključkom odbiti zahtjev (čl. 56. st. 1. kaže da će stranka „tražiti” pa smatramo da se radi o zahtjevu) ako ga smatra neosnovanim te da će ako ga smatra osnovanim naložiti javnom ovršitelju da otkloni navedeni nedostatak ili će sud sam odlučiti o otklanjanju navedenog nedostatka što će po prirodi stvari imati učinak kao da radnja javnog ovršitelja nije niti poduzeta.

III. Pravni lijekovi protiv odluka javnog bilježnika.

Sukladno čl. 9. st. 1. OZ/10 i javni bilježnici ulaze u krug ovršnih tijela koji su nadležni donositi odluke i provoditi ovrhu.

³⁴ Članak 54. st. 4.

³⁵ Članak 56.

Postupak pred javnim bilježnikom ovrha **pokreće se prijedlogom**³⁶ ako se traži ovrha na temelju **vjerodostojne isprave**³⁷, a javni bilježnik o prijedlogu odlučuje **rješenjem**.

Prijedlog za ovrhu podnosi se javnom bilježniku čije je sjedište u jedinici područne (regionalne) samouprave prema općemjesnoj nadležnosti za ovršenika sukladno pravilima parničnog postupka o općemjesnoj nadležnosti, osim ako zakonom nije drugačije određeno³⁸.

Dakle ne postoji više mogućnost tražiti ovrhu pred bilo kojim javnim bilježnikom po izboru ovrhovoditelja.

Postupanje javnog bilježnika prema OZ/10 ni u čemu se ne razlikuje od postupanja javnog bilježnika kako je to uređeno OZ/08 pa kako je u ovom radu naglasak na novinama u sustavu ovrhe o postupanju javnog bilježnika neće biti posebno riječi.

Kada javni bilježnik utvrdi da je prijedlog za ovrhu dopušten, uredan i osnovan donosi rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave i dostavlja ga strankama.³⁹

Javni bilježnik ako utvrdi da nisu ispunjene pretpostavke za donošenje rješenja o ovrsi dužan je prijedlog za ovrhu dostaviti sudu.

Sud će nakon takvog postupanja javnog bilježnika odlučiti⁴⁰:

- a) zaključkom će naložiti javnom bilježniku da donese rješenje o ovrsi ako utvrdi da postoje uvjeti za donošenje rješenja o ovrsi.
- b) odbaciti prijedlog za ovrhu ako utvrdi da prijedlog nije dopušten,
- c) odbiti prijedlog ako utvrdi da isti nije osnovan.

Sud je dužan odluke donijeti u roku od 30 dana od dana kada je zaprimio spis dostavljen od strane javnog bilježnika⁴¹

1. Žalba protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave⁴²

Žalba protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave može izjaviti ovršenik u roku od 8 dana od dana dostave rješenja o ovrsi.

³⁶ Članak 57.

³⁷ Članak 27. – račun, mjenica, ček s protestom, javna isprava, izvadak iz poslovnih knjiga, obračun kamata, ovjеровljena privatna isprava, isprava koja se po posebnom propisu smatra javnom ispravom. Vjerodostojna isprava podobna je za ovrhu ako su u njoj naznačeni vjerovnik i dužnik, te predmet, vrsta, opseg i vrijeme ispunjenja novčane isprava.

³⁸ Članak 40. st. 2.

³⁹ Članak 58. st. 1.

⁴⁰ Članak 58. st. 2.

⁴¹ Članak 58. st. 4.

⁴² Članak 60.

Kada se radi o rješenju o ovrsi donesenog na temelju mjenice ili čeka rok za žalbu iznosi tri dana ali ako se u ovom slučaju pobija odluka o trošku rok je također osam dana.

Ovršenik žalbu podnosi onom javnom bilježniku koji je donio rješenje o ovrsi.

Ovršenik mora žalbu obrazložiti⁴³ i to tako da je dužan:

- a. navesti razloge (argumente) zbog kojeg pobija rješenje o ovrsi
- b. **navesti određeno u kojem dijelu pobija rješenje o ovrsi.**

Kada ovršenik tako ne postupi sud će ovršeniku naložiti zaključkom, a u kojem zaključku je sadržana i uputa zbog čega smatra da je žalba nepotpuna i u kojem smislu ju je potrebno dopuniti te da žalbu dopuni u roku od 8 dana⁴⁴.

Ako ovršenik ne postupi sukladno nalogu suda kako je to određeno zaključkom sud će žalbu odbaciti.

Javni bilježnik nije ovlašten donositi bilo kakvu odluku povodom žalbe ovršenika već je dužan žalbu dostaviti sudu koji:

- a. odbacuje žalbu ako je nedopuštena ili nepravodobna ili pak ako je nepotpuna⁴⁵
- b. odlučuje o osnovanosti žalbe kada je žalba dopuštena i pravodobna u skladu s člankom 63. OZ/10.

OZ/10 razlikuje postupanje s obzirom na sadržaj žalbe.

- a. Žalba protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave u dijelu u kojem se određena ovrha.⁴⁶

Kako je već navedeno člankom 61. OZ/10 propisano je da ovršenik da bi njegova žalba bila potpuna mora navesti određeno u kojem dijelu pobija rješenje o ovrsi.

Dakle, ne postoji više pretpostavka koja je bila propisana člankom 54. st. 1. OZ/08 temeljem koje se ako ovršenik nije određeno naveo u kojem dijelu pobija rješenje o ovrsi smatra se da rješenje pobija u cijelosti.

Stoga, kako je to propisano člankom 62. OZ/10 kada se rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave pobija samo u dijelu u kojem se određuje ovrha rješenje se može pobijati iz istih razloga kao što se može pobijati i ovršni nalog dakle sukladno čl. 49., 50. i 51. OZ/10.

O tome je već govoreno u ovom radu pod točkom II. pa se glede razloga za žalbu upućuje na taj dio ovog rada.

⁴³ Članak 61. – predstavlja potpunu novinu u odnosu na rješenja iz OZ/08

⁴⁴ po našem mišljenju ovim su ovrhovoditelj i ovršenik stavljeni u neravnopravni položaj jer nepotpunost prijedloga za ovrhu za ovrhovoditelja ima za posljedicu odbacivanje prijedloga (čl. 36. st. 4.) a nepotpunost prigovora daje ovršeniku priliku ispraviti ga temeljem zaključka suda.

⁴⁵ Članak 35. st. 4. prema kojem kada prijedlog za ovrhu ne sadrži sve podatke sukladno čl. 35. st. 3. sud odbacuje prijedlog bez pozivanja ovrhovoditelja da ga dopuni.

⁴⁶ Članak 62.

Valja jedino posebno naglasiti, a kako je to određeno čl. 62. st. 2. OZ/10 da kada se žalba podnosi nakon proteka roka sukladno čl. 50. st. 1. OZ/10 a iz razloga iz članka 49. st. 1. t. 3. i. 4. činjenice na kojima se žalba temelji moraju nastati nakon trenutka kada je doneseno rješenje o ovrsi.

Stoga kada se žalba odnosi samo na dio rješenje kojim je određena ovrha postupak se nastavlja kao i postupak povodom žalbe protiv ovršnog naloga, a što je izričito propisano čl. 63. st. 2. OZ/10.

Važno je napomenuti, da kada sud eventualno prihvati žalbu ovršenika protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave u dijelu u kojem je određena ovrha, onaj dio rješenja kojim se ovršeniku naložilo ispunjenje tražbine stoga što nije osporeno dobiva status ovršne isprave i na temelju tog dijela rješenja može se tražiti ovrha ali sada pred javnim ovršiteljem.⁴⁷

b. Žalba protiv rješenja o ovrsi u dijelu u kojem se ovršeniku nalaže namiriti tražbinu.

Kada ovršenik osporava i samu svoju obvezu koja slijedi iz vjerodostojne isprave sud kojem je žalba podnesen može jedino

- staviti rješenje o ovrsi van snage u dijelu u kojem je određena ovrha,
- ukinuti sve provedene radnje,
- odrediti da će se postupak nastaviti kao u povodu prigovora protiv platnog naloga.

Člankom 63. st. 1. OZ/10 propisano je” a ako za to nije (postupati kao protiv prigovora protiv platnog naloga-op. a.) stvarno ili mjesno nadležan dostavit će predmet nadležnom sudu.

S obzirom da je u člankom 43. st. 3. OZ/10 propisano da je za odlučivanje o drugim pitanjima tijekom postupka, gdje ulazi i odlučivanje povodom žalbe protiv rješenja o ovrsi donesenog na temelju vjerodostojne isprave, mjesno je nadležan sud prema sjedištu javnog bilježnika, to znači da će javni bilježnik prije svega voditi računa o stvarnoj nadležnosti tj. je li nadležan trgovački ili općinski sud i tada će dostaviti spis s žalbom sudu koji se nalazi na području njegova sjedišta.

U određenoj mjeri moglo bi zbuniti rješenje sadržano u čl. 63. st. 1. OZ/10 prema kojem će sud donijeti rješenje kojim se ukidaju sve provedene radnje, a ako nije **za to** (za donošenje rješenja kojim se ukidaju sve provedene radnje – op. a) stvarno i mjesno nadležan dostavit će predmet nadležnom sudu.

Smatramo da ovu odredbu valja tumačiti tako da je javni bilježnik dužan prije svega ocijeniti koji je sud stvarno i mjesno nadležan i dostaviti spis tom sudu.

Ako javni bilježnik pogriješi i spis dostavi sudu koji nije stvarno nadležan ili sudu koji nije mjesno nadležan taj sud će dopisom dostaviti spis mjesno i stvarno nadležnom sudu ali samo ako nije poduzeo niti jednu radnju koju može poduzeti temeljem čl. 63. st. 1. OZ/10.

⁴⁷ Članak 63. st. 3.

Ako bi pak sud koji nije stvarno ili mjesno nadležan poduzeo kakve radnje valjalo bi primijeniti pravila o ustaljenju nadležnosti sukladno odredbama ZPP-a što znači da ne bi više mogao dostavljati spis sudu koji jest stvarno i mjesno nadležan.

Sud kojem je spis dostavljen od strane suda koji smatra da nije stvarno i mjesno nadležan nije ovlašten spis vraćati sudu od kojeg mu je dostavljen već se može oglasiti stvarno ili mjesno nenadležnim i dostaviti spis nadležnom sudu koji bi jedino mogao izazvati sukob nadležnosti.

Ovo je sve izneseno da bi se naglasilo koliko je važno da javni bilježnik pravilno ocjeni stvarnu i mjesnu nadležnost suda za postupanje temeljem čl. 63. st. 1. OZ/10 jer u protivnom može doći do nepotrebnog odugovlačenja postupka koji s obzirom na prirodu ovog ovršnog postupka može po vjerovnika imati ozbiljne posljedice.

III. Ovrha pred sudom

Sudovi su samo iznimno nadležni određivati i provoditi ovrhu i to samo kada je to zakonom izričito određeno.

Člankom 41. OZ/10 sudska nadležnost postoji te će sud odrediti ovrhu kada je ovršna isprava:

- odluka stranog suda,
- pravorijek domaćeg ili stranog arbitražnog pravorijeka,
- kada je OZ-om ili nekim drugim zakonom propisano.

Stvarna nadležnost za određivanje ovrhe utvrđena je čl. 42. OZ/10 te su za određivanje ovrhe stvarno nadležni općinski ili trgovački sudovi.

Općinski sud biti će nadležan ako je to propisano OZ-om i ako nadležnost nije dana nekom drugom sudu ili ovršnom tijelu.

Ova odredba čl. 42. st. 1. OZ/10 suprotna je u određenoj mjeri s člankom 39. OZ/10 koji ustanovljuje opću stvarnu nadležnost javnih ovršitelja za određivanje i provedbu ovrhe temeljem ovršne isprave, **osim ako zakonom nije određeno da je za ovrhu nadležan sud.**

To znači da će sud biti nadležan samo iznimno.

Stoga dio odredbe članka 42. st. 1. OZ/10 valja tumačiti tako da je općinski sud nadležan kada je to **izričito** propisano zakonom i kada nadležnost nije izričito propisana nekom drugom sudu ili nekom drugom ovršnom tijelu **ali ne i javnom ovršitelju** jer je njihova nadležnost primarna.

Trgovački sud biti će nadležni određivati ovrhu:

- na temelju strane sudske odluke ili stranog ili domaćeg arbitražnog pravorijeka koji su doneseni iz područja njihove stvarne nadležnosti, a primjenom pravila parničnog postupka,
- odlučuju o žalbi protiv ovršnog naloga donesenog po javnom ovršitelju kada je ovršna isprava odluka koju je donio trgovački sud, te ako je ovršna

isprava zadužnica ili bjanko zadužnica između stranaka za koje bi u slučaju spora bio nadležan trgovački sud po pravilima parničnog postupka.

Sudovi prvog stupnja odlučuju o žalbama protiv rješenja o ovrsi koje su donijeli javni ovršitelji ili javni bilježnici (čl. 42. st. 4 OZ/10), a također odlučuju i o prigovoru donesenom protiv rješenja o ovrsi čije je donošenje u nadležnosti suda (čl. 42. st. 3. OZ/10).

Tu valja naglasiti da je odredbom čl. 10. st. 2. OZ/10 propisano da je sud prvog stupnja žalbeni sud i to onda kada je rješenje o ovrsi ili druga rješenja donio javni ovršitelj ili javni bilježnik, a na ta rješenja **žalba nije dopuštena**.

Dakle žalbeni postupak kada rješenje o ovrsi donese javni ovršitelj ili javni bilježnik završava na sudu prvog stupnja koji naziru rad ovršnih tijela osim ako ovršno tijelo nije sam sud u uvjetima ograničene stvarne nadležnosti kako je tu nadležnost odredio OZ/10.⁴⁸

Odredbom čl. 42. st. 5. određuje se da se na nadležnost drugostupanskih sudova na odgovarajući način primjenjuju pravila parničnog postupka.

Ovu odredbu valja povezati s odredbom čl. 10. st. 4. OZ/10 jer će sud drugog stupnja žalbenom postupku biti nadležan samo onda kada je rješenje o ovrsi, rješenje o osiguranju ili ostala rješenja donesenih u ovršnom postupku i postupku osiguranja donio sud prvog stupnja, **osim kada OZ-om nije drugačije određeno**.

Sve rečeno o žalbi protiv ovršnog naloga primjenjuje se i na žalbu na rješenje o ovrsi koje je donio sud što slijedi iz odredbe čl. 67. OZ/10.

U ovom radu već je bilo riječi o rješenjima koje sud donosi povodom žalbe na ovršni nalog kako je to propisano čl. 53. OZ/10.

Kada rješenje o ovrsi donosi sud prvog stupnja, člankom 67. st. 2. propisuje se da se na procesnu situaciju kada u ovršnom postupku rješenja donosi sud prvog stupnja, ali samo onda kada sud određuje ovrhu⁴⁹, protiv tih rješenja donesenih **odgovarajućom** primjenom članka 53. OZ/10 dopuštena je žalba sudu drugog stupnja koji je dužan odluku donijeti u roku od 30 dana od dana zaprimanja spisa.

Prilikom tumačenja pravnog standarda „odgovarajuće primjene članka 53. OZ-a” trebat će biti vrlo oprezan jer bi mehanička primjena čl. 53. u svezi s člankom 67. OZ-a mogla dovesti do apsurdnih procesnih situacija.

Po našem mišljenju sve nedoumice mogu se otkloniti tako što valja zamisliti da ta odredba glasi:

„Protiv rješenja koje prvostupanski sud donese, dopušten je žalba o kojoj odlučuje drugostupanski sud odgovarajućom primjenom čl. 53. ovog Zakona. „ jer je po našem mišljenju to jedini smisao koji ova odredba može imati.

⁴⁸ Članak 41.

⁴⁹ Članak 66.

U protivnim moglo bi se zaključiti da iako je čl. 10. st. 4. OZ/10 propisano da o žalbama protiv rješenja o ovrsi koje donosi sud prvog stupnja odlučuje sud drugog stupnja ipak o žalbi odlučuje sud prvog stupnja što je naravno apsurdno.

Možda bi zakonodavac trebao kod tako sročених одреdbи misliti i o tome kako ih može tumačiti i onaj adresat pravne norme koji nema saznanja o procesu stvaranja zakona.

Drugim riječima kada je za određivanje ovrhe nadležan sud, sud prvog stupnja donosi rješenje o ovrsi i druga rješenja u ovršnom postupku i o žalbama na ta rješenja odlučuje sud drugog stupnja.

IV. Prigovor treće osobe

U širem smislu i posve uvjetno i prigovor treće osobe može se smatrati pravnim lijekom u ovršnom postupku stoga što se je treća osoba ono što se čl. 2. st. 1. t. 7. OZ/10 smatra sudionikom u ovršnom postupku, dakle da se radi o onoj osobi „koja u postupku ovrhe ili osiguranja nije stranka, a u postupku sudjeluje zbog toga što se u njemu odlučuje o nekom njenom pravu ili zbog toga što ima pravni interes.

To nedvojbeno slijedi i iz čl. 73. st. 1. OZ/10 prema kojoj odredbi osoba koja na predmetu ovrhe ima takovo pravo koje sprječava ovrhu može podnijeti prigovor protiv ovrhe tražeći da se ovrha na tom predmetu proglasi nedopuštenom.

Dakle radi se o izlučnom prigovoru koji se odnosi na predmet ovrhe jer treća osoba tvrdi da ukoliko ovrha bude provedena neka njegova prava će biti ograničena ili oduzeta.

Iz toga slijedi i pravni interes treće osobe uključiti se u ovrhu jer tako štiti svoja prava.

Treća osoba može podnijeti prigovor od pokretanja ovršnog postupka sve do njegova dovršetka, dakle sukladno čl. 86. OZ/10 kada rješenje o odbijanju ili odbacivanju prijedloga za ovrhu postane pravomoćno, provedbom ovršne radnje kojom se ovrha dovršava, te obustavom ovrhe.

Važno je napomenuti da OZ/10 u čl. 86. st. 2. nalaže obvezu ovršnom tijelu donijeti rješenje kojim će utvrditi da je ovrha dovršena, ali s obzirom da je ovrha dovršena provedbom posljednje radnje za provedbu ovrhe, takovo rješenje ima samo deklaratorni karakter i ovrha će biti dovršena i ako ono nije doneseno.

Prigovor nema suspenzivni karakter.

Prigovor se podnosi javnom ovršitelju, a ovaj je dužan prigovor i presliku spisa dostaviti nadležnom sudu ali i:

- prigovor dostaviti ovrhovoditelju i ovršeniku,
- pozvati ovrhovoditelja i ovršenika da se u roku od osam dana očituju o prigovoru,

- obavijestiti stranke i treće osobe da se ovršni postupak u povodu prigovora nastavlja pred sudom⁵⁰.

Iako to ne proizlazi jasno iz odredbe čl. 73. st. 2. OZ/10 smatramo da javni ovršitelj neće dostavljati spis pa potom provoditi gore opisane radnje, već će tek kada obavi sve radnje i o tome u spisu bude postojao dokaz dostaviti spis nadležnom sudu.

Glede pokretanja parnice izlučnom tužbom kojim se traži da ovrha na određenom predmetu nije dopuštena kao i glede odgovora na pitanje kada treća osoba nije dužna pokrenuti parnicu članci 74. i 75. OZ/10 identični su postojećem rješenju iz članaka 56. i 57. OZ/08 pa to pitanje nema potrebe na ovom mjestu posebno obrazlagati jer je tema i svrha ovog rada upozoriti na novosti u sustavu ovrhe a koji se tiču pravnih lijekova.

V. Odgoda ovrhe⁵¹

Odgoda ovrhe nije *stricto sensu* pravni lijek i stoga o ovom institutu ne bi trebalo u ovom radu posebno govoriti.

Razlog zbog kojeg ipak govorimo i o odgodi ovrhe je dvojak. Prvo to ipak jest pravno sredstvo koje se na neki način protivi provođenju ovrhe kao što je to i pravni lijek u užem smislu i drugo stoga što je ovaj institut doživio značajne izmjene.

Odgodu ovrhe može tražiti ovršenik radi odgode ovrhe radi naplate novčane tražbine kao i radi odgode ovrhe radi ovrhe nenovčane tražbine.

Da bi došlo do odgode ovrhe radi naplate novčane tražbine **ovršenik mora dati jamčevinu u visini glavnice i kamata**, a taj iznos se određuje u trenutku određivanje jamčevine.

Ako ovršenik traži odgodu ovrhe radi ostvarenja⁵² nenovčane tražbine jamčevina mora biti u primjerenom iznosu.

Jamčevinu određuje ovršno tijelo.

Odgoda može trajati najduže godinu dana.

Za vrijeme dok je ovrha odgođena na provode se ovršne radnje, osim kada se radi o ovrsi radi naplate novčane tražbine za onaj dio zateznih kamata koje teku nakon određivanja jamčevine (naime zatezne kamate teku i dok traje rok odgode ovrhe).

Jamčevinu ovršenik mora uplatiti u roku od 15 dana, taj rok je zakonski rok te ako to ne učini smatrat će se da je odustao od ovrhe (*praesumptio iuris et de iure*).

⁵⁰ Članak 73. st. 3.

⁵¹ Članak 80–84.

⁵² U članku 80. st. 1. stoji pogrešno naplate nenovčane tražbine, a kako se nenovčane tražbine ne mogu naplatiti valjalo bi stajati „ostvarenja”

Iznimka od načela da odgodu određuje ovršno tijelo i da ovršenik mora dati jamčevinu propisano je člankom 80. st. 4. OZ-a.

Prema toj odredbi ako ovršenik učini vjerojatnim da bi provedbom ovrhe trpio nenadoknadivu ili teško nadoknadivu štetu te ako dokaže da je ovrhu potrebno odgoditi da bi se spriječilo nasilje o takvom prijedlogu odlučuje sud koji odlučuje o prigovoru protiv ovršnog naloga ili sud koji provodi ovrhu U tom slučaju ovršenik ne mora uplati jamčevinu.

Odredba čl. 80. st. 4. OZ-a primjenjuje se bez obzira radi li se o novčanoj ili nenovčanoj tražbini.

O ovom prigovoru sud je dužan odlučiti u roku od osam dana. od primitka prijedloga.

Prijedlog za odgodu ovrhe može podnijeti i treća osoba ako je tražila da se ovrha na nekom predmetu proglasi nedopuštenom ako pokrene parnicu na koju je upućena te ako učini vjerojatnim:

- postojanje svog prava,
- da bi provedbom ovrhe pretrpila nenadoknadivu štetu ili teško nadoknadivu štetu.

Kako je prijedlog za odgodu ovrhe dvostrano pravno sredstvo, prijedlog za odgodu ovrhe dostavit će se ovrhovoditelju koji može predložiti da se dopusti odgoda ovrhe tek ako treća osoba dađe jamčevinu.

Dakle, sud neće o jamčevini odlučivati po službenoj dužnosti, već tek na prijedlog ovrhovoditelja ali tim prijedlogom nije vezan.

Ako sud usvoji prijedlog ovrhovoditelja, te odredi da je treća osoba dužna položiti jamčevinu odredit će da je treća osoba dužna jamčevinu položiti u roku ne dužem od 15 dana . Ako treća osoba ne položi jamčevinu smatrat će se da je odustao od prijedloga za odgodu ovrhe.

Prijedlog za odgodu ovrhe treća osoba ponosi sudu iz čl. 73. st. 3. OZ-a⁵³ , a ne javnom ovršitelju kako to propisuje čl. 81. st. 4. OZ/10.

Protiv rješenja kojim se odgađa ovrha na prijedlog treće osobe ovrhovoditelj ima pravo žalbe i žalba **ima suspenzivni karakter**.

Ovrhovoditelj se može efikasno usprotiviti prijedlogu za odgodu ovrhe treće osobe ako dađe jamčevinu u roku koji mu odredi sud za štetu koju može treća osoba pretrpjeti zbog provedbe ovrhe.

Suglasnost i ovrhovoditelja i ovršenika za odgodu ovrhe za sud su obvezujuć i u tom slučaju sud će odgoditi ovrhu.

Ovrha se nastavlja kada istekne rok za koji je ovrha odgođena ili i prije tog roka ako ovrhovoditelj to predloži i učini vjerojatnim da su prestali razlozi za odgodu ovrhe ili ako dađe jamčevinu i to za štetu koju treća osoba može pretrpjeti provedbom ovrhe.

⁵³ Po našem mišljenju to je stvarno nadležan sud prema sjedištu javnog ovršitelja kada ovrhu određuje javni ovršitelj- čl. 43. st. 3. OZ/10

Odgodu ovrhe može tražiti i ovrhovoditelj:

U tom slučaju reguliranog čl. 79. OZ-a javni ovršitelj ili sud može odgoditi ovrhu u potpunosti ili djelomično, ali ne duže od tri godine.

Odluka o odgodi ovrhe donosi se u obliku zaključka što znači da žalba nije dopuštena, no usprkos donošenju rješenja o odgodi ovrhe, kada se radi o ovrsi radi naplate novčanog potraživanja ovršno tijelo će (dakle *ex offio*, neovisno o inicijativi ovrhovoditelja) provesti one radnje kojim se štiti potraživanje ovrhovoditelja na način da na predmetu ovrhe stekne založno pravo ili pravo na namirenje.

Duro Sessa

The judge at the Supreme Court of Republic of Croatia

A new system of legal redress in the executive proceeding of Republic of Croatia

A b s t r a c t

In a paper work the author elaborates a new system of legal redress in the Croatian civil executive proceeding. After introductory remarks there are elaborated various kinds of legal redress against the judgment of the public executor. A special attention is paid to: a) the complaint against the executive decree, b) the complaint after the expiration of time, c) the response to the complaint, d) court judgments concerning the complaint and e) anomalies in the process of implementation of distress. After that there are elaborated some kinds of legal redress against the notary public's judgment, and among this part of a paper work, there are given comments on the following: a) the complaint against the decision about the distress on the grounds of a credible document and b) the complaint against the decision about the distress in the part where a distrainor is ordered to levy a distress. A special attention is paid to distress in front of the court and the objection of the third person. In such a way one pays attention to the issue of distress adjournment too.

Literatura

1. Dika, M., (2007). Građansko ovršno pravo, knjiga prva, Opće građansko ovršno pravo, Zagreb
2. Ovršni zakon, *Narodne novine*, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 197/03, 151/04, 88/05, 121/05, 67/08
3. Ovršni zakon, *Narodne novine*, br. 139/10
4. Zakon o javnim ovršiteljima, *Narodne novine*, br. 139/10.